

## Konkrétní dotazy k projednání – občanské průkazy a cestovní doklady

### **I. KÚ Jihočeského kraje – dotaz č. 1**

**1. Jak postupovat v případě, když si rozvedení manželé vzájemně ruší platné CD u svých dětí, (např. nahlášením ztráty)? Můžeme vystavit druhý CD v tomto případě na žádost 2. zákonného zástupce (matky), když víme, že otec má již CD v držení?**

Příklad: Matka jako zákonný zástupce přišla žádat o CP dítěte a vracela jeho předchozí doklad, kterému končila platnost. Při kontrole v AIS CD bylo zjištěno, že doklad dítěte, který vracela, byl nahlášen jako ztracený bývalým manželem na jiném úřadu s rozšířenou působností, kde si otec nechal pro své dítě vystavit nový cestovní pas. Matka dítěte si do té doby myslela, že má u sebe platný cestovní pas, na který mohla s dítětem kdykoli vycestovat.

#### **Názor KÚ:**

Uvedený důvod lze považovat jako odůvodněný a proto lze vystavit cestovní doklad v souladu s ust. § 17 odst. 1 zákona č. 329/1998 Sb.

#### **Stanovisko OSČ:**

Podle § 17 odst. 1 zákona o cestovních dokladech lze občanovi, který je držitelem platného cestovního pasu, vydat další cestovní pas jen v odůvodněných případech. Zákon o cestovních dokladech uvádí jako příklad, co se rozumí odůvodněným případem, tzv. vízovou povinností. To znamená, že správní orgán může vydat další cestovní pas i z jiných důvodů uvedených žadatelem. Je vždy na správním orgánu a jeho správním uvážení, zda z uvedeného důvodu vydá či nevydá další cestovní pas. OSČ souhlasí s názorem KÚ, tj. uvedený důvod lze pokládat jako odůvodněný pro vydání dalšího cestovního pasu.

K tomuto dále sdělujeme, že pokud bude ORP známo, že se jedná o ohlášení ztráty cestovního pasu dítěte rozvedených rodičů, měl by si ověřit, zda cestovní pas dítěte nemá druhý z rodičů. Tím se může zabránit případům, kdy druhý z rodičů nebude moci s dítětem vycestovat do zahraničí, protože dítě bude mít neplatný pas z důvodu ztráty.

### **II. KÚ Jihomoravského kraje – dotaz č. 2. – 8.**

**2. V praxi se setkáváme s nejednotným výkonem agendy cestovních dokladů. Úřady nezasílají průvodní dopisy (např. zašlou pouze oznámení o ztrátě, odcizení cestovního dokladu, doklady ke skartaci). Některé úřady zasílají pouze datové stránky cestovních dokladů ke skartaci, jiné pouze desky dokladů. Při telefonických konzultacích zjišťujeme, že pracovníci nemají přístup do centra, a proto jsou doklady zbytečně zasílány na úřady, které skartaci dokladu provést nemohou. Bez přístupu do centra nelze řešit spoustu dalších případů zejména od 1. 1. 2016, kdy došlo ke zrušení místní příslušnosti při vydávání cestovních dokladů. Tato nejednotnost zvyšuje náklady a zbytečně zatěžuje pracovníky, kteří musí následně ověřovat potřebné skutečnosti.**

### **Stanovisko OSC:**

ORP by měly zasílat oznámení o ztrátě či odcizení a cestovní doklady ke skartaci i s průvodními dopisy. Na to, že mají být ke skartaci zasílány celé cestovní pasy, jsme již upozorňovali na předchozích metodických dnech. Dále připomínáme, že skartaci může provést obecní úřad obce s rozšířenou působností, který pas vydal nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má občan trvalý pobyt. Každé ORP má zřízen přístup do tzv. centra. Neměl by tedy být problém zjistit z AISEO místo trvalého pobytu občana nebo z AIS ECD anebo přímo z cestovního pasu, který úřad jej vydal.

**3. Nejednotný je postup při předávání dokladů z důvodu zvláštního zřetele hodného. Počítá se s úpravou tohoto ustanovení, tak aby bylo možné postupovat v rámci celé republiky jednotně?**

### **Stanovisko OSC:**

Předmětná problematika je řešena již na několikátých metodických dnech za sebou, přičemž názor OSC je neměnný. V praxi mohou občané uvádět různé důvody pro převzetí cestovního dokladu zmocněncem a je na správním uvážení správního orgánu, zda je uzná za zřetele hodné. Právě pro různorodost důvodů se nepočítá s úpravou ustanovení § 22 tak, aby stanovil taxativně, v jakých případech správní orgán předá cestovní doklad zmocněnci.

**4. Jak dlouho je potřeba uchovávat „Záznam o nesprávném zadání RČ“ (systém CDBP v případě, že není žádost pořízena)? – oblast cestovních dokladů**

### **Stanovisko OSC:**

V případě zadání nesprávného rodného čísla doporučujeme, aby ORP uchovávalo „Záznam o nesprávném zadání RČ“ po dobu 2 let, a to případ kontroly důvodu vstupu do AIS EO a zároveň z důvodu, že občan má právo na poskytnutí údajů vedené v ustanovení § 29 odst. 3 písm. e) a f) zákona o cestovních dokladech a v ustanovení § 17 odst. 3 písm. e) a f) zákona o občanských průkazech, které se poskytují za období posledních 2 let.

Pokud správní orgán využil záznam pro ukončení zpracování žádosti, protože občan sdělil, že z nějakého důvodu cestovní pas nechce – správní orgán by měl správně v takovém případě vydat usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žádosti. ORP by měl uchovat záznam společně s tímto usnesením. Nebo je možné, že zjistil, že některý z údajů v AIS EO není správný, pak měl řízení usnesením přerušit.

**5. Občan žádá o občanský průkaz po návratu ze zahraničí a předkládá platný CD (vydaný na jiném OÚORP) s uvedením titulu „Ing.“ Lze tento titul zapsat do OP aniž by občan předkládal originál příslušného diplomu? Pokud ano, s jakým datem zadat titul do AIS, pokud není k dispozici diplom ani manuální evidence CD? (v předchozích OP titul zapsán nebyl).**

### **Stanovisko OSC:**

Titul do občanského průkazu nelze zapsat, a to v souvislosti s ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, kdy je občan povinen předložit doklad o získání předmětného titulu.

6. Občan podá žádost o občanský průkaz na ORP „A“ a zvolí si převzetí dokladu na ORP „B“. Následně však žádá o přeposlání nového občanského průkazu k převzetí zpět na ORP „A“, a to z důvodu změny místa výkonu práce, příp. z důvodu vyššího stupně těhotenství. V § 8 odst. 3 zákona o občanských průkazech je uvedeno, že: „nemůže-li se občan dostavit k převzetí občanského průkazu ze závažných důvodů osobně, zejména z důvodu výkonu vazby, ústavní výchovy, zabezpečí předání občanského průkazu obecní úřad ORP, v jehož územním obvodu se občan zdržuje.“ Lze považovat vysoký stupeň těhotenství nebo nové pracovní místo (zaměstnavatel nechce ve zkušební době nového pracovníka uvolnit) za závažné důvody pro přeposlání nového OP na ORP, kde byl vydán?

**Názor KÚ:**

Ano, lze.

**Stanovisko OSČ:**

Tyto závažné důvody, kdy se občan nemůže dostavit k převzetí občanského průkazu, doporučujeme vždy posuzovat individuálně. Podle našeho názoru není závažným důvodem to, že občan změnil místo výkonu práce. Pokud je žena ve vysokém stupni těhotenství a např. z důvodu rizikového těhotenství má pouze ležet, lze to posuzovat jako závažný důvod, pro který se nemůže dostavit k převzetí občanského průkazu.

**7. Neuvažuje se o doplnění rodného příjmení občanů na žádost o vydání nového OP? – zjednodušení orientace v evidenci a dohledávání karet.**

**Stanovisko OSČ:**

Rodné příjmení se do občanských průkazů již nezapisuje a není údajem vedeným v informačním systému evidence občanských průkazů, proto se neuvažuje ani o jeho doplnění do žádosti o vydání občanského průkazu.

**8. Občan z důvodu nemohoucnosti se zdržuje u příbuzných, kteří žijí mimo správní obvod dle místa TP. Příbuzní požádají nemohoucí osobě o vydání nového OP např. z důvodu ukončení platnosti OP. Doklad vystaví úřad, kde byla žádost podána. V případě úmrtí občana zasílají matriční úřady OP po zemřelém místně příslušnému úřadu. Ten ze své kartotéky vyřadí pouze dosavadní žádost, ale žádost, která zůstala na úřadě dle poslední podání žádosti o OP, z evidence vyřazena není a zůstává stále v živé evidenci. Neuvažuje se o zasílání karet OP přijatých jiným úřadem na příslušné úřady dle místa TP?**

**Stanovisko OSČ:**

Příslušnost pro vydání občanského průkazu podle místa trvalého pobytu již byla zrušena a žádost o vydání občanského průkazu musí mít úřad, který občanský průkaz vydal – nemůže ji zaslat na jiný úřad (podle místa trvalého pobytu). Žádost o vydání občanského průkazu u vydávajícího úřadu bude tedy skartována až po uplynutí skartační doby uvedené v zákoně o občanských průkazech. Žádosti o vydání občanského průkazu se vedou abecedně a nerozlišují se již na evidenci „běžnou“ (živou) a evidenci „odkládací“. (viz čl. 8 směrnice MV č. 5/2011, ve znění směrnice MV č. 1/2016)).

Doporučujeme, aby úřad příslušný podle místa trvalého pobytu zemřelého zkontroloval ve správních evidencích, zda zemřelému nebyly vydány doklady mimo místo trvalého pobytu. V případě, že doklady byly vydány mimo místo trvalého pobytu, tak zaslat kopii sdělení o úmrtí držitele dokladu vydávajícímu úřadu. V budoucnu se předpokládá, že bude aplikace upravena tak, aby příslušným správním orgánům dávala o této skutečnosti avízo.

### **III. KÚ Moravskoslezského kraje - dotaz č. 9. – 12.**

#### **9. Prokázání totožnosti řidičským průkazem při převzetí CD.**

V zákoně o cestovních dokladech č. 329/1999 Sb., § 22 – převzetí cestovního dokladu, není uvedeno, jakým způsobem občan prokazuje svou totožnost při převzetí nového cestovního dokladu. V návaznosti na uvedené, správní řád č. 500/2004 Sb., § 36 odst. 5 – účastník, jeho zástupce .... je povinen předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti. Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště mimo území ČR a z něhož je patrná i podoba, popř. jiný údaj umožňující spr. orgánu identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.

Při převzetí vyhotoveného cestovního dokladu občan odmítl předložit občanský průkaz jako doklad totožnosti k ověření oprávnění převzetí svého cestovního dokladu a poté doložil pouze řidičský průkaz. V případě, že občan nemá občanský průkaz (ze zákonných důvodů), používáme řidičský průkaz jako podpůrný doklad k prokázání totožnosti držitele, přestože tento slouží především k osvědčení řidičského oprávnění k řízení motorových vozidel a není v něm uveden trvalý pobyt. Lze však akceptovat tento doklad, když občan občanský průkaz v držení má, ale pouze ho odmítá předložit k prokázání totožnosti při vyzvednutí cestovního dokladu?

Navrhujeme sjednotit a především konkretizovat doklad totožnosti, v zákoně o občanských průkazech a cestovních dokladech, jenž je občan povinen předložit při vyzvednutí dokladu. Zákon o cestovních dokladech tuto situaci neřeší a zákon o občanských průkazech dle § 8 pouze uvádí, že občan prokazuje svou totožnost.

#### **Názor KÚ:**

Řidičský průkaz lze akceptovat k prokázání totožnosti.

#### **Stanovisko OSC:**

Souhlasíme s názorem krajského úřadu – řidičský průkaz je veřejná listina, obsahující osobní údaje a fotografii držitele – lze jím tedy prokázat totožnost. Lze dodat, že občan může při převzetí cestovního pasu prokázat totožnost dokladem totožnosti, který má u sebe (občanský průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz, jedná-li se o osobu s dalším státním občanstvím, průkaz totožnosti vydaný tímto státem). Lze připustit i matriční doklad, pokud se jedná o občana, který ztratil průkaz totožnosti nebo mu byl odcizen. O konkretizaci dokladu totožnosti v zákoně o občanských průkazech nebo cestovních dokladech se neuvažuje.

## **10. Poručník a žádost o vydání CD/OP dítěti soudem mu svěřené do poručenství**

Dle názoru MV není vydání cestovního dokladu (občanského průkazu občanovi mladšímu 15 let) běžnou záležitostí – v případě žádosti podané poručníkem musí být doloženo schválení vydání dokladu soudem, viz vyjádření OSČ MV č.j. MV-88647-2/SC-2017 ze dne 22.08.2017.

Dle komentáře Hrušáková/Králíčková/Westphalová a kol., Občanský zákoník II, Rodinné právo, Nakladatelství C.H.BECK, k ustanovení § 934 odst. 1 občanského zákoníku podstatnými záležitostmi dítěte je třeba rozumět jak osobní, tak majetkové záležitosti, které nejsou každodenní, pravidelné, popřípadě malého majetkového významu. Z uvedeného komentáře vyplývá, že v osobní sféře dítěte poručník potřebuje souhlas soudu zejména v rámci výchovy dítěte v otázkách vzdělávání, volby a výkonu povolání, pro závažný lékařský zákrok, dlouhodobý pobyt v zahraničí, změnu státního občanství, změnu jména či příjmení, pro souhlas s osvojením apod.

Dle § 877 odst. 2 občanského zákoníku za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte. Rozhodnutí poručníka v těchto nikoli běžných záležitostech týkajících se dítěte musí být schválena soudem.

Při vydání dokladu nezletilému není rozdíl mezi tím, zda žádá poručník (fyzická osoba) nebo veřejný poručník OSPOD? Potřebuje i veřejný poručník schválení soudu k tomuto úkonu?

Žádáme MV o upřesnění výkladu ke stanovisku, proč vydání CD (popř. OP dítěti) není běžnou záležitostí. V případě žádostí poručníků se jedná zpravidla o vyřízení dokladů z důvodu cest do Polska (nákupy školních potřeb a oblečení pro nezletilé), krátkodobé (běžné) dovolené, ozdravné pobyty dětí v zahraničí apod.

### **Názor KÚ:**

Uvádíme poznatek z praxe: poručník žádá soud o souhlas k podání žádosti o vydání cestovního dokladu pro dítě svěřené mu do péče. Citujeme z odpovědi soudu: „Sdělujeme Vám, že jako poručník jste zákonnou zástupkyní nezl. XY a k vyřízení a vystavení cestovního pasu pro nezl. souhlasu soudu nepotřebujete.“

Navrhujeme problematiku „běžná záležitost“ v souvislosti s podáním žádosti o cestovní doklad prodiskutovat a požádat o stanovisko Ministerstvo spravedlnosti, které je garantem občanského zákoníku.

### **Stanovisko OSČ:**

I nadále je náš právní názor, že mezi běžné záležitosti nepatří podání žádosti o vydání cestovního pasu nebo občanského průkazu a z tohoto důvodu je nutné, aby poručník měl souhlas soudu.

## **11. Poskytnutí údaje z AIS CD – digitální zobrazení fotografie občana**

Lze, a pokud ano, jakým způsobem, poskytnout občanovi zobrazení fotografie z evidence cestovních dokladů? Podle § 29 odst. 2 písm. p) zákona o CD je tento údaj veden. Ve výčtu údajů poskytovaných na žádost občana dle § 30a zákona o CD není tento vedený údaj vyloučen. V poslední době jsme se setkali s tímto požadavkem několikrát. Dle požadavku jednoho občana má

údajně k vyřízení víza do Číny předložit fotografii totožnou s fotem v cest. pasu, požadoval předání dat v el. podobě.

#### **Názor KÚ:**

Zákon umožňuje poskytnout občanovi digitální zpracování fotografie.

#### **Stanovisko OSC:**

Občan má právo na poskytnutí digitálního zpracování fotografie a také podpisu. ORP však nemají přístup k fotografiím a podpisům vedeným v AIS ECD. To se týká také fotografií a podpisů vedených v AIS EOP. Přístup k fotografiím a podpisům má odbor centrálních informačních systémů MV.

Pokud chce mít občan fotografii nebo podpis v elektronické podobě, je třeba, aby žádost podal osobně nebo elektronicky na formuláři zveřejněném na internetových stránkách Ministerstva vnitra. V žádosti uvede rozsah požadovaných údajů a formu jejich zpracování. V případě elektronické žádosti musí žádost doručit prostřednictvím datové schránky nebo ji podepsat uznávaným elektronickým podpisem. Vzhledem k tomu, že přístup k fotografiím a podpisům má v současné době pouze technický útvar Ministerstva vnitra, je nejjednodušším řešením zaslat ji Ministerstvu vnitra. Občan však musí před poskytnutím fotografie nebo podpisu uhradit správní poplatek 50 Kč, pokud žádá o poskytnutí údajů na datovém nosiči správní poplatek 40 Kč, bezhotovostní platbou na příjmový účet Ministerstva vnitra. Potřebné údaje ohledně placení správního poplatku nalezne na internetových stránkách MV.

Další možností je doručit žádost příslušnému ORP prostřednictvím datové schránky nebo ji podepsat uznávaným elektronickým podpisem. V tom případě by musel ORP požádat prostřednictvím odboru správních činností o zaslání fotografie nebo podpisu. I v tomto případě by občan musel před poskytnutím fotografie nebo podpisu uhradit správní poplatek 50 Kč, pokud žádá o poskytnutí údajů na datovém nosiči správní poplatek 40 Kč, bezhotovostní platbou na příjmový účet ORP.

### **12. Změna údajů v OP občana mladšího 15 let**

**Ust. § 14 odst. 1 písm. d) bod 9 stanoví že: občan je povinen požádat o vydání nového OP do 15 pracovních dnů po dni, kdy ohlásil změnu místa TP nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě TP. Ust. § 14 odst. 2 stanoví, že má-li občan mladší 15 let nebo občan, jehož svéprávnost je omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání OP občanský průkaz, přecházejí na osoby uvedené v § 8 odst. 2 povinnosti podle odst. 1, s výjimkou povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. d).**

**Příklad z praxe: Dítěti byl vydán na žádost rodiče OP ve 13 letech, několik týdnů poté rodiče ohlásili za dítě změnu TP, u ohlášení změny OP dítěte rodiče nepředložili – nedošlo k úřední úpravě OP a vydání potvrzení. V 15 letech ve věci OP si „dítě“ nevyřídilo nový OP s aktuálním údajem o TP, k vyřízení dorazil občan až téměř v 18 letech, kdy mu brzo uplyne doba 5 let, na kterou byl doklad vydán. Jak řešit nastalou situaci, je možné občana za tento skutek potrestat?**

#### **Názor KÚ:**

Domníváme se, že zákonný zástupce by měl mít povinnost vrátit OP za dítě mladší 15 let při změně jeho TP, neboť OP obsahuje nesprávný údaj.

#### **Stanovisko OSČ:**

Občan mladší 15 let nemá povinnost mít občanský průkaz, proto na zákonného zástupce nepřechází povinnost požádat o vydání nového občanského průkazu pro dítě po změně trvalého pobytu. Změnou trvalého pobytu platnost občanského průkazu nekončí, ale vzhledem k tomu, že jsou v něm nesprávné údaje, měl by obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout o skončení platnosti občanského průkazu (pokud jej rodič neodevzdá).

#### **IV. KÚ Plzeňského kraje - dotaz č. 13. – 15.**

##### **13. Chybné blokování ztrát v informačním systému cestovních dokladů**

Občan se dostaví na úřad, kde nemá trvalý pobyt, a sepíše ztrátu cestovního pasu. Ten postoupí hlášení o ztrátě úřadu příslušnému dle trvalého pobytu, aby provedl jeho blokaci. Úřad příslušný podle trvalého pobytu ztrátu ale chybně zablokuje nikoliv s datem, kdy byla ztráta skutečně hlášena na „nepříslušném“ úřadě, ale s datem, kdy mu byla ztráta doručena popř. s datem, kdy ztrátu zadává do systému.

Který úřad je v tomto případě zodpovědný za chybnou blokaci v agendovém informačním systému?

Který úřad by měl písemně požádat o opravu chybné blokace na Hotline při jejím zjištění?

Plánuje se, že by v budoucnu bylo možné blokace provádět i na nepříslušném úřadě prostřednictvím systému CzechPoint, tak jak je tomu u občanských průkazů?

#### **Názor KÚ:**

Za chybnou blokaci v AIS je dle našeho názoru příslušný ten úřad, který blokaci provedl s chybným datem a měl by tedy ve spolupráci s Hotline zjednat i nápravu.

#### **Stanovisko OSČ:**

Souhlasíme s názorem krajského úřadu. ORP, který uvedl chybné datum ohlášení ztráty do AIS ECD požádá o opravu data odbor správních činností.

##### **14. Cestovní doklady pro děti rozvedených rodičů**

Dítě do 15-ti let je držitelem platného cestovního pasu i občanského průkazu. Rodiče jsou rozvedeni, o cestovní pas žádala matka. Nyní se na přepážku dostavil otec a požaduje vydání dalšího cestovního pasu, který bude mít v držení on sám, protože hodlá vycestovat s dítětem do zahraničí mimo EU, ale matka mu odmítá cestovní pas dítěte předat. Pracovnice odboru sociální péče mu poradily, aby požádal o další cestovní pas z důvodu vízové povinnosti. Je zřejmé, že se o vízovou povinnost nejedná, jak tedy v této situaci máme postupovat? Máme další cestovní pas vydat nebo v této věci musí učinit jiná opatření orgán sociálně právní ochrany dětí?

#### **Názor KÚ:**

Nepřísluší nám zkoumat, zda se jedná či nejedná o vízovou povinnost a doporučujeme další cestovní pas pro dítě vydat.

#### **Stanovisko OSČ:**

Podle § 17 odst. 1 zákona o cestovních dokladech lze občanovi, který je držitelem platného cestovního pasu, vydat další cestovní pas jen v odůvodněných případech. Zákon o cestovních dokladech uvádí jako příklad, co se rozumí odůvodněným případem, tzv. vízovou povinnost. To znamená, že správní orgán může vydat další cestovní pas z jiných důvodů uvedených žadatelem. Jestliže tedy žadatel, resp. otec nezletilého dítěte, uvedl, že cestovní pas dítěte zadržuje matka, je správní orgán povinen tento důvod uvést do žádosti a na základě správního uvážení posoudit, zda z tohoto důvodu vydá či nevydá dítěti další cestovní pas.

Správní orgán by měl postupovat tak, aby nedošlo k omezení svobody pohybu a pobytu dítěte. První možností řešení je doporučit otci, aby se obrátil na soud, protože situaci, kdy jeden z rodičů zadržuje cestovní pas dítěte, by měl především řešit soud. Otec má právo stýkat se s dítětem v době určené soudem v souvislosti s rozvodem, a může tudíž v této době s dítětem cestovat do zahraničí. Otec dítěte může podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, požádat soud, aby nařídil matce předběžným opatřením vydat mu cestovní pas dítěte. Toto předběžné opatření by měl soud vydat do 7 dnů.

#### **15. Cestovní pas po sňatku v cizině při ukončeném trvalém pobytu**

**Státní občanka České republiky trvale žije v Německu, má ukončený trvalý pobyt na území ČR. Je držitelkou pouze platného cestovního pasu. Provdala se v Německu a vyřídila si oddací list přes zvláštní matriku v Brně, který byl ale vydán za dobu delší než 3 měsíce po sňatku. Nyní se dostavila na přepážku v ČR a žádá o nový cestovní pas. K žádosti předkládá dosavadní cestovní pas na původní příjmení, změna příjmení je již v informačním systému zavedena. Cestovní pas je veden v systému jako platný. Jiný cestovní doklad žadatelka nemá a ještě týž den se má vrátit zpět do Německa. Jak máme postupovat? Správně bychom měli cestovní pas zadržet z důvodu změny příjmení (platí jen 3 měsíce po sňatku), cestovní pas v systému dodatečně zneplatnit a odeslat žádost o nový pas. V tu chvíli je ale držitelka bez dokladu a nemůže se vrátit zpět do zahraničí. Je možné jí tedy ponechat původní cestovní pas do vydání nového, když nebyl v systému veden jako neplatný? Nebude mít problém při odbavování, když je jiné příjmení v dokladu a informačním systému? Jak má tedy občan postupovat, aby bylo vše v pořádku a mohl bez problémů vycestovat?**

#### **Názor KÚ:**

Pokud je cestovní pas na dřívější příjmení v systému stále veden jako platný doklad, přikláníme se k jeho ponechání, a to doté doby nežli bude vydán nový cestovní pas na aktuální příjmení.

#### **Stanovisko OSČ:**

Podle zákona o cestovních dokladech se jedná o neplatný cestovní pas a správní orgán by jej měl zadržet a v AIS ECD zneplatnit. V případě, že občan má dvojí občanství může cestovat na cestovní doklad cizího státu, kterého je rovněž občanem.

#### **IV. KÚ Královehradeckého kraje - dotaz č. 16.**

16. Jedná se o případ, kdy žádost o vydání cestovního pasu podala osoba (dědeček), které bylo nezletilé dítě mladší 15 let svěřeno do výchovy rozhodnutím soudu. Městský úřad, u kterého byla žádost podávána, vyžadoval, kromě předložení rodného listu vnučky, OP žadatele a rozhodnutí příslušného soudu, souhlas zákonného zástupce v souladu s ust. § 17 odst. 4 zák. č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů. Žadatel odmítl souhlas zákonného zástupce doložit, neboť rozsudkem soudu z roku 2005 mu byla vnučka svěřena do výchovy s tím, že je oprávněn ji zastupovat ve všech záležitostech. Dle jeho názoru nemohl soud z rozsahu zastupování vyloučit vydání cestovního dokladu, neboť by byl povinen toto omezení výslovně v rozsudku uvést.

Městský úřad i nadále trval na předložení souhlasu zákonného zástupce, což žadatel odmítl s tvrzením, že na jiných úřadech dosud (včetně vydání předchozího cestovního dokladu) nemusel žádný souhlas zákonného zástupce dokládat. Záležitost byla řešena jako stížnost na nesprávný postup pracovníků městského úřadu i Krajským úřadem Královéhradeckého kraje. Stěžovatel byl poučen o nutnosti předložení souhlasu zákonného zástupce s odkazem na skutečnost, že vydání cestovního dokladu není běžnou záležitostí a vymezení rozsahu zastupování „ve všech záležitostech“ je třeba chápat jako zastupování v běžných záležitostech, což vydání osobního dokladu není. Byl poučen i o možnosti tento doklad prominout, pokud se příslušný OSPOD vyjádří v tom smyslu, že souhlas zákonného zástupce nelze získat, pokud jeho opatření je spojeno s překážkou těžko překonatelnou – k opatření tohoto dokladu mu byla nabídnuta pomoc příslušného úřadu.

Celá záležitost byla ukončena následným sdělením stěžovatele, že byl na jeho žádost vnučce cestovní pas vydán, celé podání trvalo pouze několik minut a bez dalších vyžadovaných dokladů (postup předchozího úřadu označil za „buranství a úřední nadutost“).

#### Názor KÚ:

Dle názoru Krajského úřadu postupoval ORP v souladu se zákonem, když vyžadoval souhlas zákonného zástupce, a to i v případě, že rozsudek soudu byl z roku 2005 a rozsah zastupování byl vymezen na zastupování „ve všech záležitostech“. (Dle konzultace s OSPOD MMHK je třeba rozsah práv osoby, které bylo nezl. dítě svěřeno do výchovy, považovat za zastupování pouze v běžných záležitostech, a to i v případě, že se jedná o starší rozsudek, ve kterém toto není uvedeno).

#### Stanovisko OSČ:

Postup ORP byl správný, protože osoba, které bylo nezletilé dítě svěřeno do výchovy, byla oprávněna dítě zastupovat jen v běžných záležitostech i podle právních předpisů platných v roce 2005, tj. zákona o rodině.

#### V. KÚ Libereckého kraje - dotaz č. 17.

17. Bylo by možné z informačního systému OP a CD tisknout/získávat sestavy osob, kteří požádali o vydání dokladu (OP, CD) v letech odpovídajících skartačním lhůtám (před 5ti, 10ti, 15ti, 20ti lety), s rozdělením dle typu dokladu (jiné skartační lhůty pro např. pro e-pas a blesk). Bez těchto sestav je velmi problematické provádět archivaci/skartaci, neboť by se musely projít všechny žádosti daného trojkového úřadu. Jsme si vědomi, že uvedená problematika je spíše technického rázu, proto Vás tímto prosíme o předání na odbor centrálních informačních systémů MV ČR.

#### Stanovisko OSČ:

K požadovaným sestavám osob, kterým byl vydán občanský průkaz nebo cestovní doklad (podle druhu dokladu) v zadaném intervalu data vydání, se ORP mohou dostat již nyní s využitím Wyse – aplikace UQEC, a to buď na okresní úrovni, nebo lépe na „centru“. AIS CD však nerozlišuje mezi e-pasy a Blesky.

Pro ukázkou přikládáme výstup pro konkrétní zadání – počet držitelů e-pasů vydaných MěÚ Jilemnice v roce 2012. Při nastavení položky „Jen počet osob“ na hodnotu „N“ (ne) vrátí aplikace jmenný seznam držitelů dokladů a jejich rodných čísel. V této souvislosti upozorňujeme uživatele na skutečnost, že v provozních údajích každého držitele dokladu bude v takovém případě zaznamenán přístup k jeho údajům.

Uvedený postup však nelze použít vždy, jelikož lhůta v AIS EOP je 15 let od skončení platnosti občanského průkazu a manuální žádost je vedena 20 let od podání žádosti (např. OP vydaný v roce 2000, občan v roce 2002 doklad ztratí - v AIS EOP je veden do roku 2017 a v manuální evidenci do 2020.



## **VI. KÚ Pardubického kraje - dotaz č. 18. - 19.**

### **18. OP bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 3 měsíce**

Občanovi byl vydán OP bezprostředně po nabytí státního občanství. Tento občan již odevzdal průkaz k povolení pobytu příslušnému pracovišti OAMP. Vyhotovenému OP zanedlouho skončí doba platnosti, avšak občan stále nemá k dispozici rodný, popř. oddací list ze Zvláštní matriky v Brně. Tento občan by mohl požádat o vystavení cestovního dokladu, ale s tím rizikem, že podoba jeho jména, příjmení bude odlišná od jména a příjmení na vyhotoveném rodném listu zvláštní matrikou, což bude mít za následek skončení platnosti cestovního dokladu (z důvodu nesprávných údajů). Nebylo by možné, aby délka platností tohoto OP byla prodloužena na 6 měsíců?

#### **Stanovisko OSČ:**

Z důvodu mezinárodní tendence s ukončováním vydávání dokladů bez strojově čitelných dokladů, nepředpokládáme prodloužení doby platnosti z dosavadních 3 měsíců na požadovaných 6 měsíců.

### **19. Protokol o skončení platnosti OP**

**V praxi se setkáváme s případy, kdy občan, který nemá trvalý pobyt v našem správním obvodu**

- a) odevzdává platný OP dítěte z důvodu podstatné změny podoby, ale nežádá o nový OP, příp. žádá pro dítě o cestovní pas,
- b) žádá o vydání nového OP, např. z důvodu poškození OP (viz § 11 odst. 2 písm. a) - c) zákona o občanských průkazech).

Kdo sepisuje protokol o skončení platnosti? Podle zákona je příslušný úřad s rozšířenou působností, který doklad vydal, zneplatnit jej však může úřad s rozšířenou působností podle místa trvalého pobytu. Kdo tedy doklad zneplatní a v případě, že by doklad zneplatňoval úřad, který OP vydal, ale není příslušným podle trvalého pobytu občana, v jaké aplikaci tak učiní (Czech POINT řeší pouze ztráty a odcizení).

#### **Názor MěÚ:**

Posílat žadatele do místa trvalého pobytu bývá pro sociálně slabší rodiny finančně i časově problematické, zvláště v případě delší vzdálenosti.

Řešením by bylo rozšíření Czech POINTu o důvody podle § 11 odst. 2 písm. a) - c) s tím, že tyto události by bylo možné ohlásit u kteréhokoliv úřadu s rozšířenou působností (obdobně jako ztrátu nebo odcizení).

#### **Názor KÚ:**

Současná praxe - OÚORP může zadržet občanovi neplatný OP anebo OP, o kterém lze mít důvodně za to, že se stane neplatným podle § 11 odst. 2 (ustanovení § 16 odst. 2 zák. č. 328/1999 Sb.) Souhlasí-li občan se skončením platnosti OP vyhotoví se protokol. Zadržенý OP spolu s oznámením čísla potvrzení o OP a protokolem je bezodkladně odeslán příslušnému OÚORP. Souhlasíme s názorem MěÚ o rozšíření aplikace Czech POINT i pro výše uvedené důvody skončení platnosti OP. Dle sdělení MV by výše uvedené měla řešit novela zákona o OP.

#### **Stanovisko OSČ:**

Předpokládá se úprava aplikace tak, aby mohl zavést údaj o skončení platnosti občanského průkazu na základě rozhodnutí do AIS EOP kterýkoliv obecní úřad obce s rozšířenou působností.

## **VII. KÚ Středočeského kraje - dotaz č. 20. – 22.**

**20. Při podání žádosti o nový OP z důvodu změny rodinného stavu, který byl uveden v současném OP, mají občané předkládat doklad, prokazující tuto změnu, tj. oddací list, úmrtní list, rozsudek s nabytím právní moci? Některé úřady tyto doklady prý nevyžadují a občané při sňatku mnohdy argumentují, že mají již potvrzení o změně údaje občanského průkazu.**

### **Stanovisko KÚ:**

Zákon o občanských průkazech s účinností již od roku 2000 stanoví, že obecní úřad obce s rozšířenou působností, u kterého byla žádost o vydání občanského průkazu podána, vyřizuje žádost s využitím údajů vedených v registru obyvatel, v evidenci obyvatel, v evidenci občanských průkazů, popřípadě v agendovém informačním systému evidence cestovních dokladů<sup>1</sup>. Při podání žádosti o vydání nového občanského průkazu je tedy správní orgán povinen využít nejenom AIS<sup>2</sup> občanských průkazů, ale např. i AIS evidence obyvatel.

### **Stanovisko OSČ:**

Při podání žádosti o vydání nového občanského průkazu z důvodu změny rodinného stavu se předkládá pouze dosavadní občanský průkaz. Doklad o změně rodinného stavu (oddací list, úmrtní list, rozsudek) se již nepředkládá, protože údaje se do žádosti pořizují z informačního systému. Pouze pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností, u kterého byla žádost podána, zjistí při zpracování žádosti rozpory s údaji vedenými v registru obyvatel, v evidenci obyvatel, v evidenci občanských průkazů nebo v evidenci cestovních dokladů, vyzve občana, aby sporné údaje doložil (§ 4a odst. 2 zákona o občanských průkazech). Může se např. stát, že matriční úřad dosud nezavedl údaj o sňatku do informačního systému.

## **21. Je nutné předkládat občanský průkaz při podání žádosti o cestovní doklad?**

### **Stanovisko KÚ:**

Dle § 21 zákona o cestovních dokladech je občan povinen „*uvést v žádosti pravdivě všechny požadované údaje a jejich pravdivost prokázat. Nemůže-li prokázat pravdivost požadovaných údajů, je povinen předložit podklady pro jejich zjištění. Žadatel je rovněž povinen předložit podklady pro zjištění údajů, o jejichž správnosti vznikly důvodné pochybnosti, jestliže je to pro ověření správnosti údajů nezbytné. Pravdivost údajů uváděných v žádosti se prokazuje doklady podle zvláštních právních předpisů, popřípadě dalšími doklady podle mezinárodní smlouvy, jedná-li se o jiný cestovní doklad vydávaný na jejím základě.*“

Občanským průkazem občan prokazuje totožnost, kterou je správní orgán povinen prověřit. Pokud tuto občan prokáže jinou veřejnou listinou, nemusí občanský průkaz předkládat.

---

<sup>1</sup> § 4 odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

<sup>2</sup> Agendový informační systém

**Stanovisko OSČ:**

Souhlasíme s názorem KÚ a jen pro informaci upřesňujeme, o jaké doklady se jedná: platný cestovní pas, matriční doklady, rodný, nebo oddací list, popřípadě osvědčení o státním občanství České republiky.

**22. Na našem oddělení CD došlo omylem ke zneplatnění platného cestovního dokladu. Žádost o obnovení platnosti CD byla odeslána na MV ve 14:00 hodin ale platnost CD byla obnovena až následující den cca v 10:00 hodin. Držitel tohoto CD bohužel neodletěl. Nebylo by možné v takovém výjimečném a velice nepříjemném případě obnovit platnost CD ihned po obdržení žádosti?**

**Současně žádáme o informaci, na koho se v těchto případech na ministerstvu konkrétně obracet?**

**Stanovisko OSČ:**

Žádost (s podpisem tajemníka) o obnovení platnosti se vždy zasílá odboru správních činností faxem na číslo oddělení občanských průkazů a cestovních dokladů 974 849 796 (nikoli datovou schránkou). Po nezbytných administrativních úkonech se žádost postoupí Hotline odboru centrálních informačních systémů, který platnost cestovního pasu v AIS ECD obnoví. Platnost cestovního pasu se zpravidla obnoví bezodkladně. Jen výjimečně, pokud by žádost došla před koncem pracovní doby, může být platnost obnovena následující den.

Je však třeba upozornit, že kontrola cestovního pasu se provádí oproti SIS a databázi Interpolu, odkud se vymažou údaje o neplatném cestovním pasu až den poté, co byla v AIS ECD obnovena platnost cestovního pasu.